

Nádherne číslo Komenského.

Poslední číslo vzdělávacích klubů "Komenský", jehož redaktorkou je sl. Šárka Hrbková, vyšlo o 48 stranách, ozdobeno četnými vyobrazeními. V tomto čísle, jež vyšlo v několikaleté období vydání, nalézá se úplná zpráva o sjezdu Matice Vysšího Vzdělání a řada pěkných článků, z nichž vyjímáme několik doleji uveřejněných ukázek:

VYPLÁČÍ SE VYŠŠÍ VZDĚLÁNÍ?

Uvádíme zde krátkou statistiku, která nás přivede zajisté na náhled novy o nutnosti vyššího vzdělání, má-li národ náš prosperovati v Americe, kde s toliko živly musíme zápasiti.

"Who's who in America" je nákladná kniha, v které je uvedeno jméno každého vynikajícího člověka v naší zemi. Nemůžeme v ní "vyniknout" někdo, kdo si pouze zaplatí za místo — ani kdo sám se epe do popředí. Jenom opravdové skutky a činnost prospěšná lidstvu zajistí jednotlivci zaznamenání v této knize. V posledním vydání je uvedeno 16,395 životopisů vynikajících mužů a žen v Americe. Zaujímavo jest, že z těchto 356 osob narodilo se v Anglii; 329 v Německu; 287 v Kanadě; 165 v Irsku; 126 ve Skotsku. Cizího původu, totiž Američanů, jejichž rodiče byli přistěhovalci, bylo asi třikrát tolik jako nahore uvedeno. Českého původu bylo jen asi 8 osob uvedeno.

Avšak nejzajímavějším a nejdůležitějším při statistice této jest, že z těch, kteří byli uvedeni v dřívějším vydání, totiž o kterých se může sméle říci, že se potkali jejich životopis s pravým úspěchem: 69.76 proc. byli lidé, kteří měli univerzitní neb kollejni vzdělání. 56.03 proc. absolvovali nějakou universitu neb kolleji. 14.61 proc. navštěvovali kolleji neb universitu, ale neabsolvovali. 12.29 proc. vzdělání byli v akademických neb v seminářích. 1.50 proc. absolvovali normální školy (učitelské ústavy). 3.48 proc. graduovali ze středních škol (High Schools). 9.76 proc. měli jen obyčejné školy (Common Schools). 3.92 proc. navštěvovali soukromé školy. 21. proc. byli samoukové (self-taught).

Můžeme říkat o ehmech proti užitečnosti vyššího vzdělání, ale tyto číslice zajisté přesvědčí každého, že tuze málo samouků neb osob, kterým se dostane jen začátečního učení, mohou dospět k takovému postavení, kde by nejvíce sloužili národu i sobě. Je nás Čechů v Americe více než půl milionu — kolik by nás mělo být ve vyšších učilištích?

DŮLEŽITOST A VÝHODY VYŠŠÍHO VZDĚLÁNÍ.

Výňatek z "Přehledu působení Matice Vysšího Vzdělání."

Výhody, jaké jednotlivcům vyšší vzdělání poskytuje, jsou tak mnohonásobné, že se nedají v stručnosti vypsat. Ačkoliv elementární vzdělání jest více méně přístupné dnes již téměř každému, nelze totéž říci o vzdělání vyšším, které vyžaduje talent, snahu, úsilovnou práci a též peníze.

Jedna z výhod, jaké vyšší vzdělání skýtá člověku pro praktický život se připravujícímu, jest úspora času. Jest vždy ve značné výhodě ten, kdo pro své životní povolání nejprve jest náležitě připraven. Vezměme za příklad a pozorujme dva jinochy patnáctileté, stejných schopností, z nichž jeden po deset let svědomitě se připravuje k svému povolání, kdežto druhý v tutéž dobu počne pracovati kdysi za mzdu. Zkušenost potvrzuje, že po desetileté přípravě prvý dodělá se mnohem skvělejších úspěchů v dalších desetiletích od 25. do 35. roku věku svého, nežli docílí druhý za dvaet let a při tom výhody prvého vždy se zvyšují.

Akademičké vzdělání předpokládá vlivuplné postavení, bohaté přispívá k osobnímu štěstí vzdělance samého a zvyšuje i rozmanžuje jeho užitečnost. Důkladná studijní příprava neomezuje člověka na jedině povolání, nýbrž poskytuje možnost uplatnění se v kterémkoliv oboru. Mimo to vzdělání nabyté jest majetkem nezničitelným, který nepodléhá finanční panice, nepozbude se jako kapitál v obchodu, oheň jej nehoří, nepřítel nezničí a ono potrvá přes jiné hmotné ztráty. Proti rodiče často dítka svým lépe prospějí a budoucnost jim moudřeji zabezpečí, když jim poskytnou dobrého kollejniho neb univerzitsního vzdělání, více, než když jim dají dům, farmu neb peníze.

Můžeme ještě dodat, že vzdělání nabyté na vyšších učilištích jest také dobrým doporučujícím listem do každé lepší společnosti, avšak ani tím jsme ještě nevyčerpali seznam výhod, jaké vzdělání přináší jednotlivcům. Účelem těchto řádků jest poukázat také na výhody plnoucí pro českou společnost a českou národnost v této zemi, když nám dokonale vzdělaných lidí bude přibývatí.

Ačkoliv každý člověk měl by mítí pěti a hluboký zájem o své vlastní vzdělání, má česká národnost v Americe, jsouc částí lidské společnosti a amerického občanstva, mítí právě tak zájem o kulturní rozvoj a vzdělání jako každý jedinec. A podnik, který si ve svůj štít vepsal šíření a podporování vzdělání, vrátí jednou české národnosti mnohem více, nežli obdržel. Není zajisté nesrovnalostí tak příkré, jako viděti u nadané, dospívající mládeže touhu po vzdělání, touhu nikdy neukojenou a často zápasící s chudobou, eo zatím mnoho peněz obrací se na účele národ přímo degradující. **Hodnota a zdátost národa měří se dle úrovně vzdělání. My, Češi američtí, měli bychom toto mítí na zřeteli.**

Kdokoliv chce vykonati největší dobro, jež by sáhlo do daleké budoucnosti, ten vždy usilovati bude o všemožné rozšíření vědomosti mezi mládeží své vlastní národnosti. Vyšší vzdělání se osvědčilo eo nejbezpečnější, nejnoudřejší a nejlepší ze všech velikých dobročinných podniků. "Živá tlukoucí srdce jsou lepší nežli žulové pomníky!"

Když tedy jest vyšší vzdělání tak vysoce ceněno, proč tak často jest mezi našim lidem zanedbáváno? Uvedeme-li zde několik příčin, bude odpověď sama z nich vyplývati.

1. Nepochopení pravého a skutečného významu vyššího vzdělání.
2. Neznalost požadavků, jaké to neb ono vyšší učiliště klade.
3. Mylný náhled, že studie jsou pouze pro děti zámožných rodičů.
4. Představa, že výlohy se studii spojené přesahovaly by meze možnosti průměrného člověka.
5. Předsudek, že student by pohlřdal obyčejnou práci, ač studium právě povzbuzuje k usilovné práci duševní a tělesné.
6. Skutečná nemajetnost a nemožnost podporovati studenta hmotně po dobu studií a nésti náklad s tím spojený.

To jsou některé z příčin, proč mezi našim lidem až dosud jevil se tak malý zájem o akademické neb univerzitsní vzdělání. Právě zde bylo nám třeba instituce takové, která by předně probouzela a šířila zájem o vyšší vzdělání ve všech vrstvách našeho lidu, a za druhé, aby vydatně pomáhala tam, kde jest dostatek dobré vůle a nadání, ale kde není hmotných prostředků.

Takovou eminentně národní institucí jest Matice Vysšího Vzdělání, která zasluhuje podpory eo nejhojnější, aby vyplnila mohla úkol svůj způsobem čestným a národnosti české důstojným. Jest potřeba živiti myšlenku, která dnes již není mezi námi prázdňou teorií, ný-

brž živou skutečností, snažie se probouzeti zájem o vzdělání našeho dorostu. Když v každé osadě české tiskem i slovem rozšířeno bude poučení o výhodách plnoucích z vyššího vzdělání a rodiče povzbuzování, aby synům a dcerám svým těchto výhod dopřáli, výšine se národ náš intelligené na výši jemu náležející a my se pozvedneme v očích svých i v očích svých spoluobčanů amerických. I zde platí dávné řeči:

"Tím v blízké budoucnosti vzkvetem, eo dáme dnes svým českým dětem."

ČLENŮM KLUBŮ KOMENSKÝ.

Byl jsem již upozorněn na útok, který byl učiněn před několika týdny na naše kluby pověstným Rudíšem, taktó Jičínským, v "Sok. Americkém", první v čísle ze dne 15. června, a druhý v následujícím čísle.

Nepovažoval bych útoky tohoto kazisvěta za hodné povážení, vím však, že něco podobného může způsobiti vnitřní rozjitření, a zmiňuji se o tomto novém "hrdinství" zbrklého rytíře pouze proto, abych upozornil naše členy, že celý tento šloviček nestojí za to, aby se někdo k vůli němu rozčiloval. Ze stoky možno očekávati pouze kal, a od surovice pouze hrubství.

Pověstný tento rýpal útočil vždy na vše, eo mělo náš lid vésti k slušnosti. Sám nemůže ukázati na jedinký čin záslušný, a může se pouze vykázati tím, že útočil téměř na každý podnik, který směřoval k skutečnému probuzení našeho lidu. Proto odpor jeho jest nejlepší důkazem, že naše kluby se ubírají pravým směrem.

Ve svém posledním útoku činí si úsměšky ze vzdělávacích klubů, a tím ukazuje pravou barvu. Jak on rozumí vzdělání, dokázal již vícekrát, a hlavně tím, že vždy feroval pouze to, eo sloužilo k zneumravňování naší mládeže, neb byl vždy velkým činitelem v také-sokoliském působení, jehož největší výkony pozůstávaly z několika "šindlíků" a "národních pikniků", na nichž si česká mládež zvykla společností mravně zvrhlých lidí, a které zanechaly skrvna na jméno českém, již tak hned nesažeme.

Jeho citáty z katolických pramenů ukazují zřejmě, že se jemu jedná pouze o to, aby způsobil rozbroje v řadách našich, a tím se nežádny rozumný člověk nenechá zaslepiťi.

Kluby naše nezabývají se otázkami náboženskými. Již zástupci v prvním sjezdu přišli k rozumnému náhledu, že bude každý klub střediakem probudit a vzdělat naši mládeže, pohlihu dosud poměrně slabé počten a že možno společně působiti jen tehdy, když úplně zamezí ve svém středu náboženským třenicím, které se tak často staly kamenem úrazu mezi našim lidem.

Členové našich klubů se různí v náboženských náhledech. Máme mezi sebou katolíky, protestanty i svobodomyšlné, a dosud se všichni krásně v lásce a svornosti shodovali, neb uznávají, že by to byl vřehol

J. E. BEDNÁŘ, český student v právnické kolleji na státní universitě v Nebrasce. Student českých literárních kursů. Zastupoval universitu v debatním zápasu s universitou Illinoiskou a jest to jeho zásluhou, že nebraská teta zvíťázila. Vyhrál kancelářskou cenu za zvláštní schopnost v debatě. Zvolen do Delta Sigma Iho, čestného to spolku pro debatníky. Předseda klubu Komenský první semestr 1908 a nyní předseda Sdružení Vzdělávacích Klubů Komenských.

JOS. E. VOTAVA, český student v právnické kolleji na státní universitě v Nebrasce. Student českého kursu. Vyznamenal se eo nejlepší řečník v debatě se zápasníky z Minnesoty. Jeden z vynikajících žáků ze své třídy v právnické škole. Zvolen členem Delta Sigma Rho. Nynější předseda klubu "Komenský", číslo 1.

H. O. BAUMANN, český student v kolleji inženýrské na státní universitě v Nebrasce. Student českých kursů. Náčelník všech čet v Cross Country (team) a eo zástupce university při mezinárodním sjezdu podobných čet v Chicago na jare 1909 zvítězil v zápasu a přinesl četným vavřínů své universitě. Pokladník klubu Komenský, čís. 1.

nerozumou, aby se k vůli těmto rozdílným v náhledech vespolek potírali. Jako lidé zásadní žádají každý pro sebe právo k svému přesvědčení, ale eo lidé rozumní jsou hotovi i jinému tohoto práva opřáti. Naše kluby mohou s hrdostí poukázati na tento krásný příklad snášenlivosti a svornosti a zajisté jej neznouí jen proto, že lečjaký mravní i duševní zákřískl na ně útočil. Máme však právo žádati Národní Jednotu Sokolskou, aby zamezila dalším útokům redaktor svého orgánu, ne proto, že náhledy jeho stojí za povážení, ale proto, že objevením se v úředním orgánu stávají se projevem celé Jednoty.

Naše kluby zajisté nikdy se nestavěly v cestu ideálním zásadám sokolským. Zásadám sokolským, jak je provádí redaktor "Sokola Amerického", ovšem se postaví na odpor každý slušný člověk. Prostřednictvím orgánu, který má být mluvčím Jednoty Sokolské, otírá se redaktor jeho o jiné spolky a jednoty, neb útok na naše kluby není první svého druhu.

Sokolové by si měli zvláště zapamatovati, že, dokud tomu dovolují, a dokud takovému redaktoru svěříjí řízení svého orgánu, stávají se účastnými zodpovědnosti za útoky ty, a za hanbu, kterou jim a českému lidu tento drzý veteřelec působí.

První výsledek tohoto útoku však bude, že se řady naše srazi v pevnější šíky, a že naši členové budou tím upřímněji zachovávatí zásadu snášenlivosti a dobré vůle mezi sebou. Tím také dají nejlepší odpověď podlému útočnicku, neb čím více budou naše kluby prospívati, tím více bude redaktor "Sok. Amer." soptiti. Naše kluby mají příliš důležitý úkol, než aby se nechaly svěsťi s cesty své takovýmto prozřivým útokem. B. ŠIMEK.

Iowa City, Ia., 20. července 1909.

STOLICE SLOVANSKÝCH JAZYKŮ NA STÁTNÍ UNIVERSITĚ V LINCOLN, NEBRASKA.

Český kurs roveň všem ostatním kursům cizích řečí.

Každý student obdrží tentýž "credit" za kursy v češtině jako v každém kursu moderních evropských jazyků. Dle univerzitsního usnešení, musí každý student, jenž se dá zapust do kolleje české dočítat učení i na jiných učilištích. Nyní, pod vedením Matice Vyššího Vzdělání, započne agitace i na jiných kollejích v jiných státech, by se založila řada českých stolic. Samo sebou se rozumí, že regenti učilišť, která budou požádána, by založila český odbor, doví se důkladně o tom, jak Češi podporují českou stolic na universitě v Nebrasce, než sami podobnou stolic založí. Budou-li Čechové američtí, mladí i staří, k české řeči hostejní, nebude se mezi český odbor udržeti na žádném vyšším učilišti. První tři neb čtyři léta existence nového odboru jsou vždy kritická; nedostane-li se podpory stolic české se strany studentů, není nádeje ovšem, by se odbor udržel a je daleko méně nádeje, že v jiných státech na universitěch se něco podobného dá uskutečniti. Záležel na Nebrasce, zda-li universitu v Minnesotě, ve Wisconsinu, v Iowě a jiných státech zavedou česká stolic. Ovšem, žádost eo českou stolic na universitě musí podati česká veřejnost — obyvateľstvo — tak jak se stalo v Nebrasce, neboť pouze požádání Matice Vysšího Vzdělání to nedokáže.

ČESKÉ KURSY NA UNIVERSITĚ (1908-1910).

Kolik hodin student věnuje češtině, za tolik hodin obdrží "credit".

- 1—Kurs první. Česká mluvnice. Každodenní čtení a psaní z čítanky. V tomto kursu mluví se většinou česky. Pětkrát v týdnu. První semestr.
- 2—Kurs druhý. Dokončení mluvnice a čítanky. Čtení Erbenových "Pověstí"; Němcových "Povídky"; Výbor kratších spisů. V tomto kursu mluví se většinou česky. Pětkrát v týdnu. Druhý semestr.
- 3—Kurs třetí. Česká Literatura. Čtení "Babičky" od Boženy Němcové; "Výbor básní" od Jana Nerady; "Jestřáb contra Hrdlička" od Svatopluka Čecha. Třikrát v týdnu. První semestr.
- 4—Kurs čtvrtý. Česká Literatura. "Filosofská Historie" od Aloise Jiráska; "Bok na Jihu" od Jaroslava Vrchlického; "Ohrasy" od Fr. Čelakovského. Třikrát v týdnu. Druhý semestr.
- 5 a 6—Kursy 5 a 6. Různé "Humoresky"; Havlička "Tyrolské Elegie" a "Epigramy"; Háika "Pod Dužím a Stromem"; "Básně" od Čecha; "Strakonický Dudák" od Tyla;

5 a 6—Kursy 5 a 6. Různé "Humoresky"; Havlička "Tyrolské Elegie" a "Epigramy"; Háika "Pod Dužím a Stromem"; "Básně" od Čecha; "Strakonický Dudák" od Tyla;

kratší spisy od Machara, Herrmannů, Nerady, atd. Jednou do třikrát v týdnu. Kurzy tyto probrané r. 1908-1909.

7—Kurs sedmý. Čtení a výklad "Písně Otrouka" od Svatopluka Čecha; "Slávy Deera" od Kollára; "V Přírodě" od Háika. Jednou, dvakrát neb třikrát v týdnu. První semestr.

8—Osmý kurs. "Malostranské Povědky" od Nerady; "Romanetta" od Arabese; "Pele-Mele" od Machara; Moderní básně. Jednou, dvakrát neb třikrát v týdnu. Druhý semestr.

9—10. Česká Literatura Prosaická. Ustanovená čtení ze spisů Čecha, Třebízského, Vrchlického, Machara, Herrmannů, atd. Žáci podávají kritické popisy svého čtení. Do této třídy příjímou se pouze posluchači, kteří studovali české kursy 1-2-3-4. Dvakrát v týdnu. První i druhý semestr.

11—12. Dějiny České Literatury. Šest a třicet přednášek z dějin písemnictví českého. Doba stará a doba nová v literatuře české. Na základě následujících: "History of Bohemian Literature" od Luetzowa; "The Native Literature of Bohemia in the Fourteenth Century" od Wratislava; "Historie Literatury Slovanských" od Py-pina a Spasoviče; "Dějiny Poesie České" od Vlěka; "Literatura Česká Dvatenáctého Století"; Tieftrank, Morfil, Jungmann, Ninger. Dvakrát v týdnu. První i druhý semestr. Tento kurs se nebude dávat v roce 1909-1910, jestli se nepřiblíží dostatečný počet pokročilejších žáků.

13—Kurs třináctý. Ilustrované Přednášky, v anglické řeči. V tomto kursu podá se osmnáct přednášek z dějin českých a ruských. Pojednáno bude o obyvateľstvu, hospodářském, státním zřízení, školství, obyčejných výrobních, malfístvi, umění, průmyslu. Dále o přistěhovalcích slovanských národů, příčiny emigrace, význam politický, ekonomický, společenský; rozdílné dle států; assimilace Slovanů atd. Jednou v týdnu. Posluchači jsou povinni podati každé druhý týden přehlední zprávy čtení o slovanských národech.

Předplatě se na Pokrok, pouze \$1.00 ročně.

Dopíšte nám

a sdělte Vám, jakým způsobem si můžete vyráběti posty s uměleho kamene, neb konkrjtu. Vyroba těchto postů stojí pouze asi 12 centů a jeden taký vydrží padesát let a více. Dáme Vám též i jednateľství pro prodej těchto forem. McElroy Post & Poie Company. 3029-16 Ave. West! Cedar Rapids, Ia.

Máme. 18224 telefonů

v Omaze a South Omaze

Zavolejte: Douglas 2, Contract Dept a objednejte si jeden pro svůj domov.

NEBRASKA TELEPHONE CO

F. M. Scoblik,

český právník a obhájce.

VEREJNÁ PRAXE.

Security, Block - TYNDALL, S. D.

LOUIS BERKA,

český právník a veřejný notář, 938 N. Y. Life Bldg., Omaha. TELEFONY: Úřadovna, 1552. Obydli, 2565

C. H. Kubát,

právník a veřejný notář. V oboru svém zkušenosť. Spolehlivý zástupce u všech soudů. 403 Barker Block. 15. a Farnam Tel. Douglas 6867. Omaha, Neb.

Padoucnice

(FITS.EPILEPSY.)

VYLÉČENA!

Mohu příséžně před každým soudcem dokázati, že Dr. Grant vyléčil mého syna z padoucnice. FRANK ADAM, Cadott, Wis. Jedna lůhev na zkušenosť zdarma. Udejte věk, pošlete poštovní známku a pište česky. 26-12 Dr. F. E. GRANT, Z. Ridge Bldg., Kansas City, Mo.

Výtečné uzenářské zboží

pražského mistra uzenářského BOH. HÁKA Z CHICAGA na skladě chová C. F. Heřmánek, grocerista, 1310 William ulice.

Čerstvé uzenky, debrecínky, cervelatý, pražské salámy, talámy, krakovské salámy, šunky vafené, šunky syrové, jazykový wurst, český wurst, pařížský salám, telecí salám, špek paprikový, mortadella, suché česnekové kůřty, špek a p. stálie na skladě. Kdy chcete si pochnutati na uzenkách a pod. dle českého způsobu dělákových, zjzdí si k C. F. Heřmánekovi. 371f

Spolehlivé pojištění na život

za skutečnou cenu u WOODMEN of the WORLD (Dřevaři Světa)

české tábory v Omaze a South Omaze.

Karel J. Knězáček,

...vlastní...

moderně zařizený a hojně zásobensý grocerií obchod

v č. 1401-roh 14. a William ul.

V obchoď tomto naleznete úplný výběr všeho zboží groceriího. Různé chutné ovoce, jakož i všeliká zelenina vždy k dostání. Váha dobrá, ceny mírné a eo hlavního u Křezáčků nehledě se na nějaký ten přivážek. Navštivte jej jednou a jistě že podruhé přijdete zase. Zboží na požádání se též dováží. Za vzornou obsluhu a úplné uspokojení ručí 51x3m KAREL J. KNĚZÁČEK.